

Praha 11.6.2003

37

Činnost radiační onkologie, klinické onkologie v České republice v roce 2002 (předběžné údaje)

Zhoubné novotvary patří k nejzávažnějším onemocněním. Zhoubné novotvary jsou na 2. místě v příčinách úmrtnosti a podle údajů Národního onkologického registru počet žijících nemocných se blíží k 340 tisícům. Jde o celosvětový problém, kde Česká republika patří k zemím s nejvyšším výskytem novotvarů. Obor radiační a klinická onkologie svojí prací významně ovlivňuje léčbu a přežívání pacientů. Tato Aktuální informace podává přehled o zajištění oboru a jeho činnosti.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti oboru radiační a klinická onkologie je výkaz A (MZ) 1-01 pro rok 2002. Roční výkaz vyplňuje samostatně každé oddělení (pracoviště) klinické onkologie a radioterapeutické oddělení včetně ambulantních částí nemocnic ze státních i nestátních zdravotnických zařízení všech rezortů. Návratnost výkazů byla velmi dobrá (99,87 %).

Činnost 83 samostatných oddělení (pracovišť) klinické onkologie a 39 radioterapeutických oddělení včetně ambulantních částí nemocnic zabezpečovalo 232,19 lékařů a 588,39 středních zdravotnických pracovníků – vše uváděno v přepočteném počtu. Nejvíce pracovišť klinické onkologie bylo ve Středočeském kraji (13), nejméně v Karlovarském kraji (2) a Pardubickém kraji (2). Pracoviště radiační onkologie vykazoval nejvíce kraj Hlavní město Praha (6), nejméně Karlovarský kraj (1) a Liberecký kraj (1). Celkem bylo v roce 2002 provedeno 1 105 187 ošetření – vyšetření (na 1 lékaře 4 759,84 ošetření – vyšetření). Ve srovnání s rokem 2001 došlo k mírnému poklesu (o 28 452 ošetření – vyšetření).

Počet léčených pacientů v roce 2002 byl 203 077 (nově přijatých i již dříve léčených), tj. 1 990,8 pacientů na 100 000 obyvatel, (v roce 2001 byl počet léčených pacientů 190 796, tj. 1 858,42 pacientů na 100 000 obyvatel). Terapie zářením byla provedena u 69 411 pacientů, chemoterapií bylo léčeno 64 754 pacientů a jiná terapie (např. hormonální, imunoterapie, hypertermie) byla provedena u 81 004 pacientů.

K léčení s nádorovým onemocněním bylo nově přijato 51 838 nemocných, tj. 508,19 nemocných na 100 000 obyvatel (v roce 2001 to bylo 48 312 nemocných, tj. 470,58 na 100 000 obyvatel), zářením bylo léčeno 21 017 pacientů, chemoterapií 21 676 pacientů, jinou terapií 14 507 pacientů.

S nenádorovým onemocněním k léčení bylo nově přijato 34 888 pacientů, tj. 342,01 pacientů na 100 000 obyvatel (v roce 2001 to bylo 33 808 pacientů, tj. 329,3 pacientů na 100 000 obyvatel), 22 523 pacientů bylo léčeno zářením, 12 382 pacientů jinou terapií.

Přístroje pro diagnostiku a léčbu, kterými jsou pracoviště radiační onkologie a klinické onkologie vybavena jsou poměrně drahé a jejich rozmístění podle krajů závisí nejen na velikosti kraje, ale také na typech nemocnic v kraji – největší počet těchto přístrojů má Hl. m. Praha (42), nejmenší kraj Karlovarský (4).

Při léčbě zářením bylo nejvíce pacientů (35 158) ozařováno lineárními urychlovači s více energiemi X a elektrony (14 přístrojů), 34 571 pacientů radionuklidovými ozařovači C0 60 (28 přístrojů) a 24 303 pacientů lineárními urychlovači s jednou energií X (7 přístrojů).

Brachyterapie (tzn. ozařování zblízka) byla prováděná celkem u 2 143 pacientů (v roce 2001 u 2 384 pacientů): v tom:

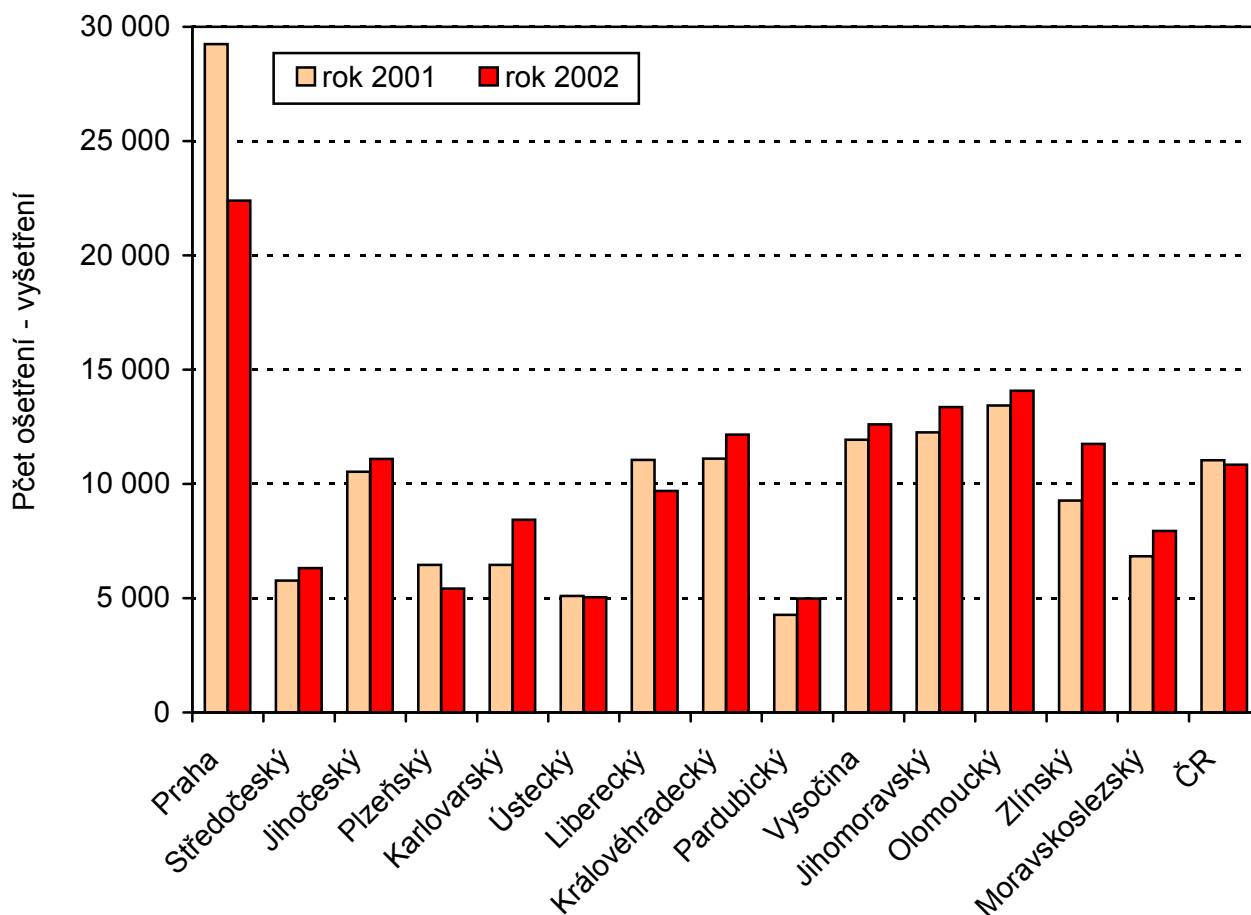
- 1) vkládáním zářičů do tělních dutin (intrakavitární) byla provedena u 79,7 % pacientů (v roce 2001 byla u 86,2 % pacientů)
- 2) přikládáním zářičů k povrchu nemocných míst (povrchová) byla provedena u 4,6 % pacientů (v roce 2001 byla u 4,9% pacientů)
- 3) zaváděním zářičů do tkání (intersticiální) byla provedena u 15,7 % pacientů (v roce 2001 byla u 8, 9% pacientů).

Zpracovala: MUDr. Jana Ajmová

**Počet ambulantních ošetření - vyšetření
v oboru radioterapie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		z toho dispenzarizace	
	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002
Praha	345 375	259 493	72 726	88 830
Středočeský	64 406	71 169	22 813	24 313
Jihočeský	65 931	69 282	24 986	28 928
Plzeňský	35 618	29 786	9 362	7 843
Karlovarský	19 659	25 611	5 906	17 346
Ústecký	42 155	41 360	26 150	23 682
Liberecký	47 393	41 431	40 650	9 703
Královéhradecký	61 198	66 681	52 668	49 309
Pardubický	21 753	25 243	7 836	8 623
Vysočina	62 148	65 274	20 195	21 006
Jihomoravský	139 125	150 025	43 930	43 551
Olomoucký	86 143	89 681	55 066	60 321
Zlínský	55 465	69 717	26 050	32 638
Moravskoslezský	87 270	100 434	44 489	55 439
ČR	1 133 639	1 105 187	452 827	471 532

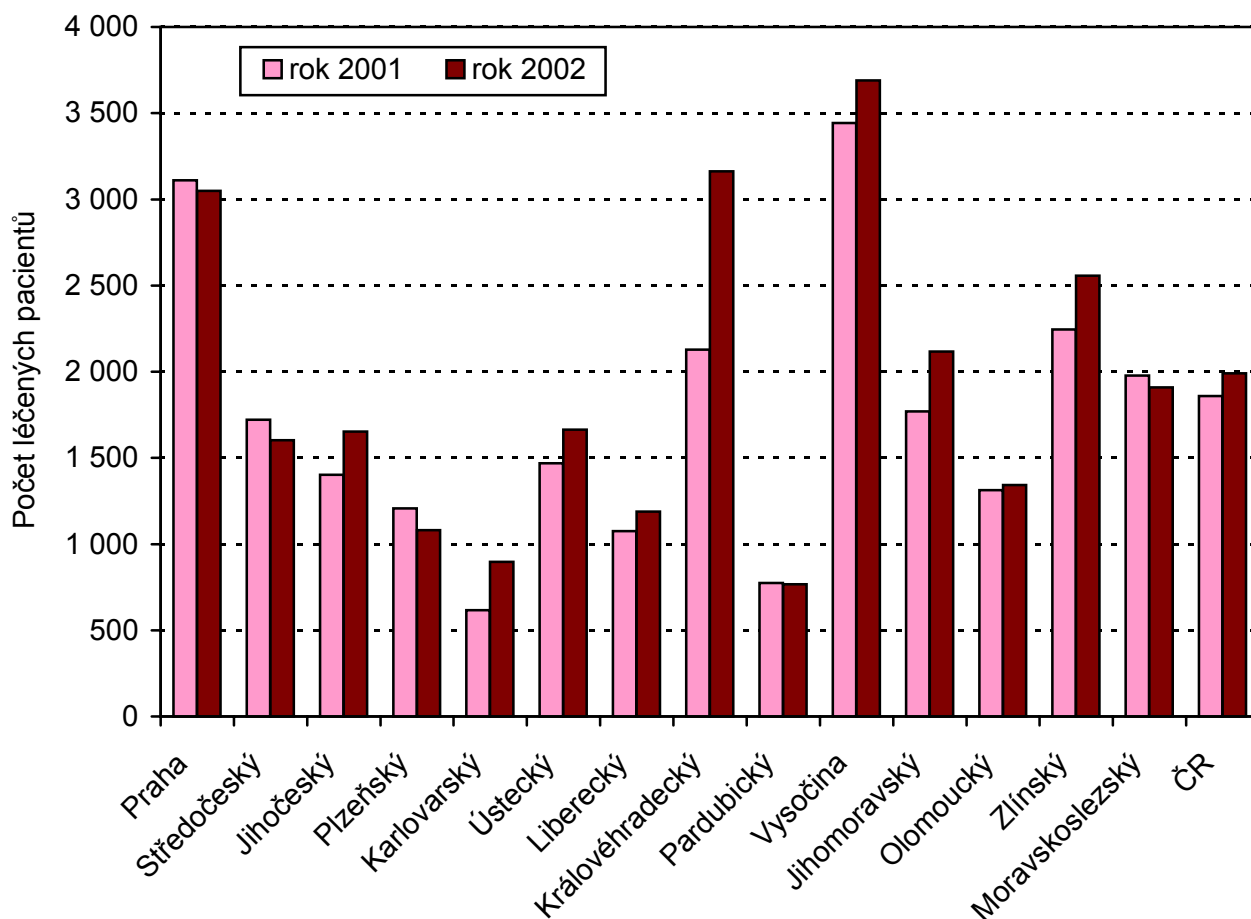
Počet ambulantních ošetření - vyšetření na 100 000 obyvatel

**Počet léčených pacientů
obor radioterapie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		Terapie zářením		Chemoterapie		Jiná	
	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002
Praha	36 729	35 332	9 805	11 019	10 522	11 403	21 087	16 890
Středočeský	19 202	18 050	6 312	6 613	10 710	9 308	2 364	2 625
Jihočeský	8 774	10 330	2 531	2 708	2 841	4 302	5 399	5 915
Plzeňský	6 652	5 934	3 299	3 167	2 643	1 843	898	1 518
Karlovarský	1 876	2 723	671	1 028	1 052	1 186	320	640
Ústecký	12 148	13 627	3 947	4 334	7 195	7 791	1 837	1 970
Liberecký	4 617	5 079	2 478	2 763	985	1 248	1 154	1 234
Královéhradecký	11 717	17 349	4 645	5 939	5 260	6 582	1 907	4 828
Pardubický	3 939	3 891	1 630	1 721	2 065	2 011	420	690
Vysočina	17 934	19 112	9 550	10 389	2 637	2 675	6 199	6 250
Jihomoravský	20 102	23 773	6 153	7 293	5 386	6 474	8 711	11 001
Olomoucký	8 416	8 555	2 899	1 780	1 238	1 178	4 734	5 762
Zlínský	13 425	15 174	6 396	5 920	3 107	4 001	5 027	6 588
Moravskoslezský	25 265	24 148	5 731	4 737	8 711	4 752	15 238	15 093
ČR	190 796	203 077	66 047	69 411	64 352	64 754	75 295	81 004

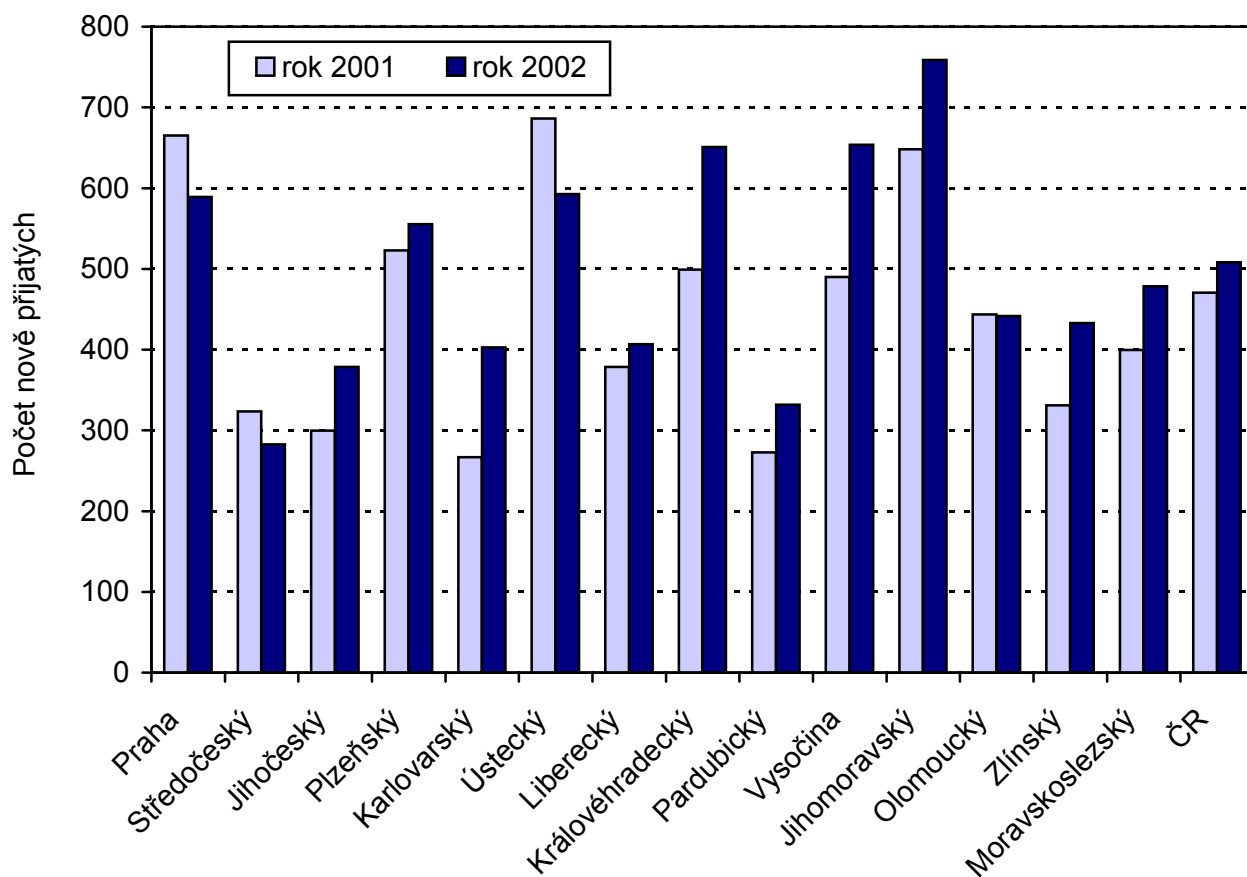
Počet léčených pacientů na 100 000 obyvatel

**Počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním k léčeni
obor radioterapie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		Terapie zářením		Chemoterapie		Jiná	
	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002
Praha	7 856	6 825	3 860	3 980	3 796	2 230	1 162	2 289
Středočeský	3 606	3 181	632	663	2 220	1 597	821	1 026
Jihočeský	1 875	2 366	768	710	1 417	1 797	711	494
Plzeňský	2 883	3 051	1 239	931	1 718	1 606	508	858
Karlovarský	812	1 224	418	686	343	362	144	239
Ústecký	5 675	4 858	1 771	1 235	3 751	3 394	153	267
Liberecký	1 624	1 739	926	877	454	502	244	469
Královéhradecký	2 749	3 571	1 834	2 494	1 721	1 838	802	734
Pardubický	1 387	1 682	439	513	793	975	177	194
Vysočina	2 552	3 385	975	1 293	1 018	1 264	559	828
Jihomoravský	7 361	8 521	3 401	3 667	1 854	2 195	2 113	2 679
Olomoucký	2 845	2 814	1 005	1 000	718	404	1 122	1 522
Zlínský	1 979	2 569	501	590	859	1 210	733	1 067
Moravskoslezský	5 108	6 052	1 592	2 378	2 582	2 302	1 785	1 841
ČR	48 312	51 838	19 361	21 017	23 244	21 676	11 034	14 507

**Počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním na
100 000 obyvatel**

**Počet nově přijatých nemocných s nenádorovým onemocněním
k léčení - obor radioterapie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		Terapie zářením		Chemoterapie		Jiná	
	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002	r. 2001	r. 2002
Praha	7 142	6 232	5 088	4 453	-	-	2 054	1 779
Středočeský	88	131	-	-	-	-	88	131
Jihočeský	1 364	1 805	1 020	992	-	-	344	813
Plzeňský	1 377	1 411	1 377	1 411	-	-	-	-
Karlovarský	278	354	253	342	-	-	25	12
Ústecký	2 393	2 374	2 176	2 358	-	-	217	16
Liberecký	1 469	1 856	1 434	1 856	-	-	35	17
Královéhradecký	2 134	2 206	2 123	2 169	-	-	12	37
Pardubický	986	1 090	981	1 088	-	-	5	2
Vysočina	2 105	1 734	1 695	1 365	-	-	410	369
Jihomoravský	5 906	4 701	2 752	2 907	-	-	3 154	1 794
Olomoucký	3 891	3 731	951	795	-	-	2 940	2 936
Zlínský	3 024	3 175	665	803	-	-	2 359	2 372
Moravskoslezský	1 651	4 088	1 270	1 984	-	-	381	2 104
ČR	33 808	34 888	21 785	22 523	-	-	12 024	12 382

**Počet nově přijatých s nenádorovým onemocněním
na 100 000 obyvatel**

